

מסורת הש"ס

(6) [ומקנן 7, 8] מ"ב פרשה ויקרא, (9) ויקרא 7, (1) וסס ה, (8) [סס], (5) ו' ושמי, (4) [במדבר 10], (10) ויקרא 15, (9) [ומקנן 7, 8] 9 ו'5 כצור, (8) [וגל 4, 5] (8) [וגל 4, 5], (8) [ומקנן 7, 8]

תורה אור השלם

- אם הכהן והקשית יתקא לאשמתא דהעם והקריב על שחטאנו אשר חטא פר בן בקר תמים לוי לתקאתא: ויקרא ד ג
- ודביא אל תמים מן הצאן בערפק לאשם אל הכהן ובפר עליו הכהן על שגטאו אשר שגג והוא לא ידע והסכל לו: ויקרא ה יח

תוספות הרא"ש

צבור מוצא מכלל יחיד. דכתיב ואם נפש אחת תחטא בשגגה מעם הארץ, וצבור שחטאו בשגגים בכלל כדורשין לעיל דפ"ק דמיוח כל חד וחד כשבה או שפירא. והוציא הכתוב צבור שפשאו (בהוראות) מכלל כלל הליבא פר ומשיח נמי בכלל נפש המצויא מזה הכלל לחיותו כפר: או כלל לדרך זו נשיא מוצא מכלל יחיד: שגם נשיא היה בכלל ואם נפש הכלב שבהו או שפירא ויצא לדורו כשעיר, ואזי ספרים גרסו נשיא מוצא מכלל צבור ומשיח מוצא מכלל צבור. ור"ש נשיא [מצא] מכלל צבור שששו בשגגתו דמיוחו כשבה או שפירא כל חד מנייהו דכתיב מצוי' אהפילו ורבו, וגם נשיא היה בכלל ויצא לדרך כשעיר. וגם משיח היה בכלל ויצא לדרך כפר, וליכא פירושי דנשיא ומשיח היו בכלל: ונשיא העדה ודבה לא יצא מני מכלל שגם הוא בהוראת כפר: מתכפר עם הצבור: וחדא בפני עצמו (מתכפר עם צבור מכלל ארון) מתכפר בפ"ג דמקדני מתכפר בפ"ע משמע שויה ויחלופר עמהם. ור"י כגון שחטאו גם הצבור בהוראת כפר ואשמועינן ולא מיל להוריה פר בצור, דאי בגדלו חורבן כולל מאי מתכפר לו בפ"ע פשיטא קלא כגאן מתכפר לו, ועד ארבע במאי מותקם אם לא בעינן הו שחטא (כוראל) [כאל] צבור, ובגמ' מוקי לה כגון דאורי' ברי' אסורי הוא בחבל דון בעי'. וזוהי עם הצבור דאורי' תרווייהו תחלב מתכפר לו עם הצבור, וירשש משנה שאינן צריכה היא דהאי מתכפר לו חלב שכלל דחייב עליו פר שחטא בשמדיאן הצבור בעי' אלא אבא סיפא נקטא דפירקא דרשין ליה בגמרא ודסרי' כמי שאינו מתכפר עם הצבור כיוחא' אלא מביא לעצמו. והי"ז אם חטא עם הצבור בהוראת יביא פר לעצמו:

שאין ב"ד חייבין עד שיוור לבטל בו, ופשיט' דיל שבא לפרש הטעם למה מתכפר עם הצבור והואיל ושויה משיח לצבור שחטא חייב אלא על שגגת משיח עם העלם דבר מתכפר נמי עמהם כשהורה ועשה (מהם) [נעמה]. ולא נזכר דאין צריך שגם לזה דאי קרא דרש' בגמרא, ועד מוכליל בהוראה כפר בעי' (וליתא) [וליתא] לפרושי דאף אם הורה ועשה משיח עם הצבור בעי' מתכפר עמהם דהא משיח בעבורת כוכבים כיוחא, ונראה לפרש שאין ב"ד חייבין בו תחילת דבריו הוא. ואי"ג (חגי ישעיה) [דחגי שאין] כה"ג תנן ברפ"ק דבסכת ירש שאפר כידה מוכן הוא ותחילת הדבור [תוא] אילונו תנא ואפר כידה מוכן הוא: שאין ב"ד חייבין, פרש"י לו חטאנו כ"ר"ם דאמר בפירקא דלעיל ב"ד מביאין על דידהן וזנן פטורין, ותימה דבריש מביחלין פירש אהא דאמר שומאל אין ב"ד חייבין עד שיאמרו להם מותרים. כלומר כשעושין קהל או רובן עבירה ע"פ של ב"ד כן על התא' לקמן ב"ד מביאין פר ובין למ"ד צבור מביאין, וי"ל משום דקתי' (הכי) [וכאן] וכן המשיח משמע אין ב"ד חייבין על התא' קרבן קאי דומיא דמשיח: ח"י משום שהורה עם הצבור ועשה עם הצבור יביא פר לעצמו ודון הוא, פי' ודון הוא שלא יביא שקלי וטרי עד דסתר האי דינא, וזוהי הוא שיביא לעצמו, אלא דיליק לה מקרא שמתכפר עם הצבור: ח"י דאקמרת הורה בפ"ע מתכפר בפ"ע, יע"כ דביאותא חרי הוראות כדפרשית, והכי משכחת לה הורה כזן משיח וגם הורו ב"ד, ומקיל כל ר"פ בשוין שכולן מופלאים ולא כריז לי שפיר מאי הפי' מופלא דראוי להורא חינו דגמור כולי התמורא כשמעין בן עזאי וגמרי וסביר ומאי חסיד ליה להויתו נקרא מופלא, ואפשר דמושביין בסנהדרין אע"פ שאינו ראוי להוראה לא לא משבח ראוי להוראה, ואותן אחרים להוראה נקראים מופלאים, והבא מירי שכולן ראויים להוראה:

צבור מוצא מכלל יחיד, דיחיד מציא כשבה או שפירה וצבור מציא פר: **נשיא מוצא מכלל יחיד**, דבכלל אס נפש אחת⁽¹⁾ הוא ומוצא מכללו דיחיד מציא כשבה או שפירה ונשיא מציא שפיר: **מה נשיא בשגגה מעשה בלא העלם דבר וכו'**: **צבור צפר ואין מציאין אשם סנוי**, כלל כדאמר לקמן דכתיב ביה בלשם תלוי⁽²⁾ ואס נפש כי תחטא וגו' ולא ידע ואשם וכתיב וכפר עליו הכהן על שגגתו אשר שגג והוא לא ידע⁽³⁾ מי שחטאמו ושגגתו שזי חייב בשגגת מעשה בלא העלם דבר יא' כהן משיח שחטא העלם דבר וכו"ש **צבור ידלא מאשם תלוי** משום דהעלם דבר בזהדיא כתיב בזה ואין מטאמו ושגגתו שזי דבעינן העלם דבר עם שגגת מעשה ועד דצבור אינו בכלל נפש: **נשיא**,⁽⁴⁾ משיח מציאין שפירה בעבודת כוכבים דכתיב בפשטת שלן ק' אשמים בעבודת כוכבים⁽⁵⁾ ואס נפש דלחד יחיד ואלחד נשיא ואלחד משיח במשמעו: **ומציא אשם ודאי**, בין נשיא ובין משיח דכתיב **באשם וגילות ובלשם נשילות**⁽⁶⁾ נפש **נשיא** ונשיא בכלל נפש אחת הן וצבור אין מציאין אשם ודאי דאינן בכלל נפש אחת והא דתנן⁽⁷⁾ אין חייבין אלא על דבר שזונו כרת ושגגתו מטא' וכן המשיח הוי משמע דב"ד אין דאינן חייבין כלל עד שיוור דדבר שחייבין על זדונו כרת ושגגתו מטא' אשם הוור בשחייבין על זדונו כרת ושגגתו אשם פטורין לגמרי ועד דלאשמותא אין כסם דין שוגג דעל זדון הוא מציא אשם וכן המשיח אין מציא פר אלא בדבר שחייבין על זדונו כרת ועל שגגתו מטא' אלא במקום כרת ודאי חייב אשם לפי שהוא בכלל נפש אחת דלכיה הושו' לצבור דאין מציאין פר במקום אשם: **ומנא ליה**, דהיינו משיח מציא אשם תלוי: **דכתיב בלשם תלוי וכפר הכהן על שגגתו אשר שגג מי שחטאמו ושגגתו שזי שגג מתטאמו מי שחטאמו ושגגתו שזי דאינו חייב עד מהי הכל בשגגת מעשה דהיינו יחיד בלא משיח שחטאמו ושגגתו אין שזי דאינו חייב אלא על העלם דבר עם שגגת מעשה: **לאשמה העם ע"כ לא קאמר ליה**, כלומר מלאשמת העם קאמר דנפקא ליה דאין מטאמו ושגגתו שזי דמשיח כצבור והא אכתי**

נשיא מציאין אשם ודאי דאינן בכלל נפש אחת והא דתנן⁽⁸⁾ אין חייבין אלא על דבר שזונו כרת ושגגתו מטא' אשם תלוי וכו' ור"י דהקריב על חטאתו אשר חטא על מה שחטא הוא מביא ואין מביא על מה שחטאו אחרים אבמר מר משיח בפר ואין מביא אשם תלוי מנא ליה דאין מביא אשם תלוי דכתיב⁽⁹⁾ וכפר עליו הכהן על שגגתו אשר שגג מי שחטאמו ושגגתו שזי יצא משיח שאין שגגתו וחטאתו שזי דכתיב לאשמת העם הרי הוא משיח כצבור לאשמת העם ע"כ לא קאמר ליה אלא אשם כרי נסכה: **במתני'** ידורה בפני עצמו ועשה בפני עצמו מתכפר לו בפני עצמו ידורה עם הצבור ועשה עם הצבור מתכפר לו עם הצבור שאין ב"ד חייבין עד שיוורו לבטל מקצת ולקיים מקצת יוכן המשיח ואלא בעבודת כוכבים עד שיוור לבטל מקצת ולקיים מקצת: **גמ'** מנהני מילי ס'דת"ר הורה עם הצבור ועשה עם הצבור יכול יביא פר לעצמו ודין הוא נשיא מוצא מכלל יחיד ומשיח מוצא מכלל יחיד מה נשיא חטא בפני עצמו מביא בפני עצמו חטא עם הצבור מתכפר לו עם הצבור אף משיח חטא בפני עצמו מביא בפני עצמו חטא עם הצבור מתכפר לו עם הצבור לא אם אמרת בנשיא שכן מתכפר לו עם הצבור ביום הכפורים

תאמר במשיח שאין מתכפר לו עם הצבור ביום הכפורים הוואיל ואין מתכפר לו עם הצבור ביום הכפורים יכול יביא פר לעצמו ת"ל⁽¹⁾ על חטאתו אשר חטא הא כיצד חטא בפני עצמו מביא בפני עצמו חטא עם הצבור מתכפר לו עם הצבור היכי דמי אילימא דהוא מופלא והם אינן מופלאין פשיטא דמתכפר לו בפני עצמו הוראה דלהן ולא כלום ובעי אתווי' כשבה או שפירה כל חד וחד ואי דאינן מופלאין והוא לאו מופלא אמאי מתכפר לו בפני עצמו הא הוראה דידיה ולא כלום היא

תוספות
מה צבור הורו ועשו אחריהן בהוראתו בו, ממה הילך שיך לנמותו לנ"ד דלכמינ לאשמת העם וטפי מתכפר לומר מה צבור אין חייבין עד שיוור הן אחרים אף משיח לא יהיה חייב בו: **לא אם אמרת בנשיא שכן ככפר זו ביוחב'**, המ"ל שכן נשיא משיח לא יסיה חייב בו:

הורה כהן משיח פרק שני הוריות ז.

על העלם דבר עם שגגת מעשה אף משיח לא יהא חייב אלא על העלם דבר ושגגת מעשה: **במתני'** הורה, כהן משיח בעצמו כגון דמורו בתירי אסורי ב"ד בחלצ והוא בעבודת כוכבים: **נמכר לו בפני עצמו**, דמציא פר שגגתו עצמו דאי הורה הוא בפני עצמו ולא הורו ב"ד כלל לא אלוטריך למיתמי דחייב להציא פר דמקרא מלא הוא אלא כי

אלוטריך למיתמי כגון שהורו בפני אסורים: הורה עם הצבור, ב"ד כגון דהורו בחדא אסור הוא בחלצ וכן בחלצ: **נמכר לו עם סנוי**, שהוא מתכפר בשל ב"ד ומפני מה מתכפר בשל בית דין עם הצבור כי הורה עם הצבור לפי שבדברים הרבה שזי משיח לנ"ד שאין ב"ד חייבין קרבן עד שיוור לגטל מקלג' וכן המשיח וכו' והואיל והושו' משיח לנ"ד הלכך כי הורה עם הצבור ועשה עם הצבור מתכפר עם הצבור, והא דקמני שאין ב"ד חייבין ולא קמני שאין צבור חייבין סתמא ככ"מ דלמר לעיל בפ"ק⁽²⁾ ב"ד מציאין על דידן פר וזן פטורין: **ולא בעבודת כוכבים**, אין חייבין קרבן: **גמ'** **מה נשיא חטא עם הצבור מתכפר לו עם הצבור**, משום דשגגת מעשה בלצד הוא מציא שפירה והואיל ומטאמו שגגת מעשה הוא כיחיד דעלמא הלכך כי חטא ע"פ ב"ד עם הצבור דהוי העלם דבר עם שגגת מעשה מתכפר עם הצבור ועד שכן מתכפר לו עם הצבור ביוח"כ לפיכך מתכפר לו עם הצבור אף הורה אשם בפני עצמו וכו': ס"ג דכתיב בכהן משיח על חטאמו אשר חטא דמשמע דכי חטא בפני עצמו הוא דידא בפני עצמו הא אס חטא עם הצבור מתכפר לו עם הצבור: ס"ה, דכי הורה משיח בפני עצמו דמורו בתירי אסורי דמתכפר בפני עצמו אי' דהוא מופלא ב"ד והן אינן מופלאין פשיטא דמתכפר בפני עצמו דהורא' דידיו לאו כלום היא: **ובעי איוויי**, כל חד וחד מצבור: **כשבה או שפירה**, דהא מנן לעיל בפ"ק (דף ד'): **אי שלא היה שם מופלא של ב"ד דלא הויא הוראה שאל"פ שאינו מסנהדרין שאליו היה שם לא הויא הוראה כדלמרינן**⁽³⁾ מלי סנהדרין אפי' [נאס] קטן שבכולם לא היה שם לא הויא הוראה כדלמרינן⁽⁴⁾ ודאי עדת דאי איתא יכולה סנהדרין הויא הוראה ואי לא לא הויא הוראה וכשגגת מעשה לחודיה דמי דמיימי כל חד וחד כשבה או שפירה ה"י כי הוי הוא מופלא והן אינן מופלאין כי הורה בפני עצמו והואיל והוא לא היה שם עמאן פשיטא דמתכפר בפני עצמו הוראה דידיו לאו כלום היא: **אי הוה מופלאין והוא אינו מופלא**, כי הורה בפני עצמו אמאי מתכפר בפני עצמו: **והא הוראה דידיה לאו כלום היא**, דכיון דאינו מופלא לא ידע מאי קא' מורה ולא דאינו מופלא מעלי' וכשגגת מעשה לחודיה דמי ואשכחן משיח בשגגת מעשה גרידמא פטור לגמרי כדלמרינן כסוף פירקא⁽⁵⁾ שאין מטאמו שזי ליחסי: אמר

אין מציא כהנא' אלא דליתמא פירן שמתכפר בצבור: ואי דאיתו (בו) מופלאים הוראה דידיה ב'י, דהא איתמא לאשמת העם וטען לעל מי' דכפרש"י:

ו' שמעון אומר מטה, ושקלינן וטרינן בה טובא, ואסיקנא דר' יהודה אליבא דרבנן דפליגי על ר' בתוספתא אמרר ודנתן התם תסאות יחיד שכפור בעלים [מתחן] ושל צבור אין מתות, ר' יהודה אומר [ימותן] אוקימנא באבדורא בשעת הפרשה ור' יהודה אליבא דר' אמר ליה בר יוסף כהני' קא אמרת כהנים עם לעצמם שנאמר ע' הכהנים ועל כל עם הקהל יכפר, פי' דינם כדיון צבור ולא כשותפין, ולענין חטאת שותפין לר' שמעון מטה, אילי אבוי [שייך לרף ו ע"ב] אלא מפתח נתייר פר בהוראה, וכי תימא הכי נמי טפי להו שבטים, [ס"א נפישו להו פרים] פירוש למאן דאמר כל שבט ושבט מייחי י"ג פרים בעי ולי' שבעני ייד: אמר רב אחא, בר יעקב לא מייחי בהוראה אלא מאן דאקרי קהל ושבעט של לוי לא אקרי קהל שנאמר ואמר אלי' מהן אחריהן ונתתיך לקהל עמים ונתתי את הארץ והאת לזרעך אחריו אחות עולם כל שיש לו אחותה קרוי קהל וכל שאין לו אחותה אינו קרוי קהל, פי' ולמים לית לא אחותה, אקשי' אי הכי בצרי להו, פירוש היא וזו פרקתין משמיה דאבי' אפרים ומנשה כראובן ושמעון ויהו' לוי, א"ל רבא והא כתיב על שם אחיהם יקראו בנחלתם, לתולה הקשיות לראובן ושבעון לא דבר אחר הוה ליה אבי' ולא הוא חלוקין בדגלים, פירוש דכתיב וגל מטה אפרים וגו' ועליו מטה מנשה, ופרקינן כרי לחלוק כבוד לדגלים, פירוש שמתקין ודון לוי, א"ל רבא והא כתיב על שם אחיהם יקראו בנחלתם, וכן מציוי במדרש ר' נתנאלא איש על דגלו באחותו לאות שציה להם אביהם שילוחות כדלמרינן ונתתיך לקהל עמים ונתתי את הארץ והאת לזרעך אחריו אחות עולם כל שיש לו אחותה קרוי קהל וכל שאין לו אחותה אינו קרוי קהל, פי' ולמים לית לא אחותה, אקשי' אי הכי בצרי להו, פירוש היא וזו פרקתין משמיה דאבי' אפרים ומנשה כראובן ושמעון ויהו' לוי, א"ל רבא והא כתיב על שם אחיהם יקראו בנחלתם, לתולה הקשיות לראובן ושבעון לא דבר אחר הוה ליה אבי' ולא הוא חלוקין בדגלים, פירוש דכתיב וגל מטה אפרים וגו' ועליו מטה מנשה, ופרקינן כרי לחלוק כבוד לדגלים, פירוש שמתקין ודון לוי, א"ל רבא והא כתיב על שם אחיהם יקראו בנחלתם, וכן מציוי במדרש ר' נתנאלא איש על דגלו באחותו לאות שציה להם אביהם שילוחות כדלמרינן ונתתיך לקהל עמים ונתתי את הארץ והאת לזרעך אחריו אחות עולם כל שיש לו אחותה קרוי קהל וכל שאין לו אחותה אינו קרוי קהל, פי' ולמים לית לא אחותה, אקשי' אי הכי בצרי להו, פירוש היא וזו פרקתין משמיה דאבי' אפרים ומנשה כראובן ושמעון ויהו' לוי, א"ל רבא והא כתיב על שם אחיהם יקראו בנחלתם, לתולה הקשיות לראובן ושבעון לא דבר אחר הוה ליה אבי' ולא הוא חלוקין בדגלים, פירוש דכתיב וגל מטה אפרים וגו' ועליו מטה מנשה, ופרקינן כרי לחלוק כבוד לדגלים, פירוש שמתקין ודון לוי, א"ל רבא והא כתיב על שם אחיהם יקראו בנחלתם, וכן מציוי במדרש ר' נתנאלא איש על דגלו באחותו לאות שציה להם אביהם שילוחות כדלמרינן ונתתיך לקהל עמים ונתתי את הארץ והאת לזרעך אחריו אחות עולם כל שיש לו אחותה קרוי קהל וכל שאין לו אחותה אינו קרוי קהל, פי' ולמים לית לא אחותה, אקשי' אי הכי בצרי להו, פירוש היא וזו פרקתין משמיה דאבי' אפרים ומנשה כראובן ושמעון ויהו' לוי, א"ל רבא והא כתיב על שם אחיהם יקראו בנחלתם, לתולה הקשיות לראובן ושבעון לא דבר אחר הוה ליה אבי' ולא הוא חלוקין בדגלים, פירוש דכתיב וגל מטה אפרים וגו' ועליו מטה מנשה, ופרקינן כרי לחלוק כבוד לדגלים, פירוש שמתקין ודון לוי, א"ל רבא והא כתיב על שם אחיהם יקראו בנחלתם, וכן מציוי במדרש ר' נתנאלא איש על דגלו באחותו לאות שציה להם אביהם שילוחות כדלמרינן ונתתיך לקהל עמים ונתתי את הארץ והאת לזרעך אחריו אחות עולם כל שיש לו אחותה קרוי קהל וכל שאין לו אחותה אינו קרוי קהל, פי' ולמים לית לא אחותה, אקשי' אי הכי בצרי להו, פירוש היא וזו פרקתין משמיה דאבי' אפרים ומנשה כראובן ושמעון ויהו' לוי, א"ל רבא והא כתיב על שם אחיהם יקראו בנחלתם, לתולה הקשיות לראובן ושבעון לא דבר אחר הוה ליה אבי' ולא הוא חלוקין בדגלים, פירוש דכתיב וגל מטה אפרים וגו' ועליו מטה מנשה, ופרקינן כרי לחלוק כבוד לדגלים, פירוש שמתקין ודון לוי, א"ל רבא והא כתיב על שם אחיהם יקראו בנחלתם, וכן מציוי במדרש ר' נתנאלא איש על דגלו באחותו לאות שציה להם אביהם שילוחות כדלמרינן ונתתיך לקהל עמים ונתתי את הארץ והאת לזרעך אחריו אחות עולם כל שיש לו אחותה קרוי קהל וכל שאין לו אחותה אינו קרוי קהל, פי' ולמים לית לא אחותה, אקשי' אי הכי בצרי להו, פירוש היא וזו פרקתין משמיה דאבי' אפרים ומנשה כראובן ושמעון ויהו' לוי, א"ל רבא והא כתיב על שם אחיהם יקראו בנחלתם, לתולה הקשיות לראובן ושבעון לא דבר אחר הוה ליה אבי' ולא הוא חלוקין בדגלים, פירוש דכתיב וגל מטה אפרים וגו' ועליו מטה מנשה, ופרקינן כרי לחלוק כבוד לדגלים, פירוש שמתקין ודון לוי, א"ל רבא והא כתיב על שם אחיהם יקראו בנחלתם, וכן מציוי במדרש ר' נתנאלא איש על דגלו באחותו לאות שציה להם אביהם שילוחות כדלמרינן ונתתיך לקהל עמים ונתתי את הארץ והאת לזרעך אחריו אחות עולם כל שיש לו אחותה קרוי קהל וכל שאין לו אחותה אינו קרוי קהל, פי' ולמים לית לא אחותה, אקשי' אי הכי בצרי להו, פירוש היא וזו פרקתין משמיה דאבי' אפרים ומנשה כראובן ושמעון ויהו' לוי, א"ל רבא והא כתיב על שם אחיהם יקראו בנחלתם, לתולה הקשיות לראובן ושבעון לא דבר אחר הוה ליה אבי' ולא הוא חלוקין בדגלים, פירוש דכתיב וגל מטה אפרים וגו' ועליו מטה מנשה, ופרקינן כרי לחלוק כבוד לדגלים, פירוש שמתקין ודון לוי, א"ל רבא והא כתיב על שם אחיהם יקראו בנחלתם, וכן מציוי במדרש ר' נתנאלא איש על דגלו באחותו לאות שציה להם אביהם שילוחות כדלמרינן ונתתיך לקהל עמים ונתתי את הארץ והאת לזרעך אחריו אחות עולם כל שיש לו אחותה קרוי קהל וכל שאין לו אחותה אינו קרוי קהל, פי' ולמים לית לא אחותה, אקשי' אי הכי בצרי להו, פירוש היא וזו פרקתין משמיה דאבי' אפרים ומנשה כראובן ושמעון ויהו' לוי, א"ל רבא והא כתיב על שם אחיהם יקראו בנחלתם, לתולה הקשיות לראובן ושבעון לא דבר אחר הוה ליה אבי' ולא הוא חלוקין בדגלים, פירוש דכתיב וגל מטה אפרים וגו' ועליו מטה מנשה, ופרקינן כרי לחלוק כבוד לדגלים, פירוש שמתקין ודון לוי, א"ל רבא והא כתיב על שם אחיהם יקראו בנחלתם, וכן מציוי במדרש ר' נתנאלא איש על דגלו באחותו לאות שציה להם אביהם שילוחות כדלמרינן ונתתיך לקהל עמים ונתתי את הארץ והאת לזרעך אחריו אחות עולם כל שיש לו אחותה קרוי קהל וכל שאין לו אחותה אינו קרוי קהל, פי' ולמים לית לא אחותה, אקשי' אי הכי בצרי להו, פירוש היא וזו פרקתין משמיה דאבי' אפרים ומנשה כראובן ושמעון ויהו' לוי, א"ל רבא והא כתיב על שם אחיהם יקראו בנחלתם, לתולה הקשיות לראובן ושבעון לא דבר אחר הוה ליה אבי' ולא הוא חלוקין בדגלים, פירוש דכתיב וגל מטה אפרים וגו' ועליו מטה מנשה, ופרקינן כרי לחלוק כבוד לדגלים, פירוש שמתקין ודון לוי, א"ל רבא והא כתיב על שם אחיהם יקראו בנחלתם, וכן מציוי במדרש ר' נתנאלא איש על דגלו באחותו לאות שציה להם אביהם שילוחות כדלמרינן ונתתיך לקהל עמים ונתתי את הארץ והאת לזרעך אחריו אחות עולם כל שיש לו אחותה קרוי קהל וכל שאין לו אחותה אינו קרוי קהל, פי' ולמים לית לא אחותה, אקשי' אי הכי בצרי להו, פירוש היא וזו פרקתין משמיה דאבי' אפרים ומנשה כראובן ושמעון ויהו' לוי, א"ל רבא והא כתיב על שם אחיהם יקראו בנחלתם, לתולה הקשיות לראובן ושבעון לא דבר אחר הוה ליה אבי' ולא הוא חלוקין בדגלים, פירוש דכתיב וגל מטה אפרים וגו' ועליו מטה מנשה, ופרקינן כרי לחלוק כבוד לדגלים, פירוש שמתקין ודון לוי, א"ל רבא והא כתיב על שם אחיהם יקראו בנחלתם, וכן מציוי במדרש ר' נתנאלא איש על דגלו באחותו לאות שציה להם אביהם שילוחות כדלמרינן ונתתיך לקהל עמים ונתתי את הארץ והאת לזרעך אחריו אחות עולם כל שיש לו אחותה קרוי קהל וכל שאין לו אחותה אינו קרוי קהל, פי' ולמים לית לא אחותה, אקשי' אי הכי בצרי להו, פירוש היא וזו פרקתין משמיה דאבי' אפרים ומנשה כראובן ושמעון ויהו' לוי, א"ל רבא והא כתיב על שם אחיהם יקראו בנחלתם, לתולה הקשיות לראובן ושבעון לא דבר אחר הוה ליה אבי' ולא הוא חלוקין בדגלים, פירוש דכתיב וגל מטה אפרים וגו' ועליו מטה מנשה, ופרקינן כרי לחלוק כבוד לדגלים, פירוש שמתקין ודון לוי, א"ל רבא והא כתיב על שם אחיהם יקראו בנחלתם, וכן מציוי במדרש ר' נתנאלא איש על דגלו באחותו לאות שציה להם אביהם שילוחות כדלמרינן ונתתיך לקהל עמים ונתתי את הארץ והאת לזרעך אחריו אחות עולם כל שיש לו אחותה קרוי קהל וכל שאין לו אחותה אינו קרוי קהל, פי' ולמים לית לא אחותה, אקשי' אי הכי בצרי להו, פירוש היא וזו פרקתין משמיה דאבי' אפרים ומנשה כראובן ושמעון ויהו' לוי, א"ל רבא והא כתיב על שם אחיהם יקראו בנחלתם, לתולה הקשיות לראובן ושבעון לא דבר אחר הוה ליה אבי' ולא הוא חלוקין בדגלים, פירוש דכתיב וגל מטה אפרים וגו' ועליו מטה מנשה, ופרקינן כרי לחלוק כבוד לדגלים, פירוש שמתקין ודון לוי, א"ל רבא והא כתיב על שם אחיהם יקראו בנחלתם, וכן מציוי במדרש ר' נתנאלא איש על דגלו באחותו לאות שציה להם אביהם שילוחות כדלמרינן ונתתיך לקהל עמים ונתתי את הארץ והאת לזרעך אחריו אחות עולם כל שיש לו אחותה קרוי קהל וכל שאין לו אחותה אינו קרוי קהל, פי' ולמים לית לא אחותה, אקשי' אי הכי בצרי להו, פירוש היא וזו פרקתין משמיה דאבי' אפרים ומנשה כראובן ושמעון ויהו' לוי, א"ל רבא והא כתיב על שם אחיהם יקראו בנחלתם, לתולה הקשיות לראובן ושבעון לא דבר אחר הוה ליה אבי' ולא הוא חלוקין בדגלים, פירוש דכתיב וגל מטה אפרים וגו' ועליו מטה מנשה, ופרקינן כרי לחלוק כבוד לדגלים, פירוש שמתקין ודון לוי, א"ל רבא והא כתיב על שם אחיהם יקראו בנחלתם, וכן מציוי במדרש ר' נתנאלא איש על דגלו באחותו לאות שציה להם אביהם שילוחות כדלמרינן ונתתיך לקהל עמים ונתתי את הארץ והאת לזרעך אחריו אחות עולם כל שיש לו אחותה קרוי קהל וכל שאין לו אחותה אינו קרוי קהל, פי' ולמים לית לא אחותה, אקשי' אי הכי בצרי להו, פירוש היא וזו פרקתין משמיה דאבי' אפרים ומנשה כראובן ושמעון ויהו' לוי, א"ל רבא והא כתיב על שם אחיהם יקראו בנחלתם, לתולה הקשיות לראובן ושבעון לא דבר אחר הוה ליה אבי' ולא הוא חלוקין בדגלים, פירוש דכתיב וגל מטה אפרים וגו' ועליו מטה מנשה, ופרקינן כרי לחלוק כבוד לדגלים, פירוש שמתקין ודון לוי, א"ל רבא והא כתיב על שם אחיהם יקראו בנחלתם, וכן מציוי במדרש ר' נתנאלא איש על דגלו באחותו לאות שציה להם אביהם שילוחות כדלמרינן ונתתיך לקהל עמים ונתתי את הארץ והאת לזרעך אחריו אחות עולם כל שיש לו אחותה קרוי קהל וכל שאין לו אחותה אינו קרוי קהל, פי' ולמים לית לא אחותה, אקשי' אי הכי בצרי להו, פירוש היא וזו פרקתין משמיה דאבי' אפרים ומנשה כראובן ושמעון ויהו' לוי, א"ל רבא והא כתיב על שם אחיהם יקראו בנחלתם, לתולה הקשיות לראובן ושבעון לא דבר אחר הוה ליה אבי' ולא הוא חלוקין בדגלים, פירוש דכתיב וגל מטה אפרים וגו' ועליו מטה מנשה, ופרקינן כרי לחלוק כבוד לדגלים, פירוש שמתקין ודון לוי, א"ל רבא והא כתיב על שם אחיהם יקראו בנחלתם, וכן מציוי במדרש ר' נתנאלא איש על דגלו באחותו לאות שציה להם אביהם שילוחות כדלמרינן ונתתיך לקהל עמים ונתתי את הארץ והאת לזרעך אחריו אחות עולם כל שיש לו אחותה קרוי קהל וכל שאין לו אחותה אינו קרוי קהל, פי' ולמים לית לא אחותה, אקשי' אי הכי בצרי להו, פירוש היא וזו פרקתין משמיה דאבי' אפרים ומנשה כראובן ושמעון ויהו' לוי, א"ל רבא והא כתיב על שם אחיהם יקראו בנחלתם, לתולה הקשיות לראובן ושבעון לא דבר אחר הוה ליה אבי' ולא הוא חלוקין בדגלים, פירוש דכתיב וגל מטה אפרים וגו' ועליו מטה מנשה, ופרקינן כרי לחלוק כבוד לדגלים, פירוש שמתקין ודון לוי, א"ל רבא והא כתיב על שם אחיהם יקראו בנחלתם, וכן מציוי במדרש ר' נתנאלא איש על דגלו באחותו לאות שציה להם אביהם שילוחות כדלמרינן ונתתיך לקהל עמים ונתתי את הארץ והאת לזרעך אחריו אחות עולם כל שיש לו אחותה קרוי קהל וכל שאין לו אחותה אינו קרוי קהל, פי' ולמים לית לא אחותה, אקשי' אי הכי בצרי להו, פירוש היא וזו פרקתין משמיה דאבי' אפרים ומנשה כראובן ושמעון ויהו' לוי, א"ל רבא והא כתיב על שם אחיהם יקראו בנחלתם, לתולה הקשיות לראובן ושבעון לא דבר אחר הוה ליה אבי' ולא הוא חלוקין בדגלים, פירוש דכתיב וגל מטה אפרים וגו' ועליו מטה מנשה, ופרקינן כרי לחלוק כבוד לדגלים, פירוש שמתקין ודון לוי, א"ל רבא והא כתיב על שם אחיהם יקראו בנחלתם, וכן מציוי במדרש ר' נתנאלא איש על דגלו באחותו לאות שציה להם אביהם שילוחות כדלמרינן ונתתיך לקהל עמים ונתתי את הארץ והאת לזרעך אחריו אחות עולם כל שיש לו אחותה קרוי קהל וכל שאין לו אחותה אינו קרוי קהל, פי' ולמים לית לא אחותה, אקשי' אי הכי בצרי להו, פירוש היא וזו פרקתין משמיה דאבי' אפרים ומנשה כראובן ושמעון ויהו' לוי, א"ל רבא והא כתיב על שם אחיהם יקראו בנחלתם, לתולה הקשיות לראובן ושבעון לא דבר אחר הוה ליה אבי' ולא הוא חלוקין בדגלים, פירוש דכתיב וגל מטה אפרים וגו' ועליו מטה מנשה, ופרקינן כרי לחלוק כבוד לדגלים, פירוש שמתקין ודון לוי, א"ל רבא והא כתיב על שם אחיהם יקראו בנחלתם, וכן מציוי במדרש ר' נתנאלא איש על דגלו באחותו לאות שציה להם אביהם שילוחות כדלמרינן ונתתיך לקהל עמים ונתתי את הארץ והאת לזרעך אחריו אחות עולם כל שיש לו אחותה קרוי קהל וכל שאין לו אחותה אינו קרוי קהל, פי' ולמים לית לא אחותה, אקשי' אי הכי בצרי להו, פירוש היא וזו פרקתין משמיה דאבי' אפרים ומנשה כראובן ושמעון ויהו' לוי, א"ל רבא והא כתיב על שם אחיהם יקראו בנחלתם, לתולה הקשיות לראובן ושבעון לא דבר אחר הוה ליה אבי' ולא הוא חלוקין בדגלים, פירוש דכתיב וגל מטה אפרים וגו' ועליו מטה מנשה, ופרקינן כרי לחלוק כבוד לדגלים, פירוש שמתקין ודון לוי, א"ל רבא והא כתיב על שם אחיהם יקראו בנחלתם, וכן מציוי במדרש ר' נתנאלא איש על דגלו באחותו לאות שציה להם אביהם שילוחות כדלמרינן ונתתיך לקהל עמים ונתתי את הארץ והאת לזרעך אחריו אחות עולם כל שיש לו אחותה קרוי קהל וכל שאין לו אחותה אינו קרוי קהל, פי' ולמים לית לא אחותה, אקשי' אי הכי בצרי להו, פירוש היא וזו פרקתין משמיה דאבי' אפרים ומנשה כראובן ושמעון ויהו' לוי, א"ל רבא והא כתיב על שם אחיהם יקראו בנחלתם, לתולה הקשיות לראובן ושבעון לא דבר אחר הוה ליה אבי' ולא הוא חלוקין בדגלים, פירוש דכתיב וגל מטה אפרים וגו' ועליו מטה מנשה, ופרקינן כרי לחלוק כבוד לדגלים, פירוש שמתקין ודון לוי, א"ל רבא והא כתיב על שם אחיהם יקראו בנחלתם, וכן מציוי במדרש ר' נתנאלא איש על דגלו באחותו לאות שציה להם אביהם שילוחות כדלמרינן ונתתיך לקהל עמים ונתתי את הארץ והאת לזרעך אחריו אחות עולם כל שיש לו אחותה קרוי קהל וכל שאין לו אחותה אינו קרוי קהל, פי' ולמים לית לא אחותה, אקשי' אי הכי בצרי להו, פירוש היא וזו פרקתין משמיה דאבי' אפרים ומנשה כראובן ושמעון ויהו' לוי, א"ל רבא והא כתיב על שם אחיהם יקראו בנחלתם, לתולה הקשיות לראובן ושבעון לא דבר אחר הוה ליה אבי' ולא הוא חלוקין בדגלים, פירוש דכתיב וגל מטה אפרים וגו' ועליו מטה מנשה, ופרקינן כרי לחלוק כבוד לדגלים, פירוש שמתקין ודון לוי, א"ל רבא והא כתיב על שם אחיהם יקראו בנחלתם, וכן מציוי במדרש ר' נתנאלא איש על דגלו באחותו לאות שציה להם אביהם שילוחות כדלמרינן ונתתיך לקהל עמים ונתתי את הארץ והאת לזרעך אחריו אחות עולם כל שיש לו אחותה קרוי קהל וכל שאין לו אחותה אינו קרוי קהל, פי' ולמים לית לא אחותה, אקשי' אי הכי בצרי להו, פירוש היא וזו פרקתין משמיה דאבי' אפרים ומנשה כראובן ושמעון ויהו' לוי, א"ל רבא והא כתיב על שם אחיה

